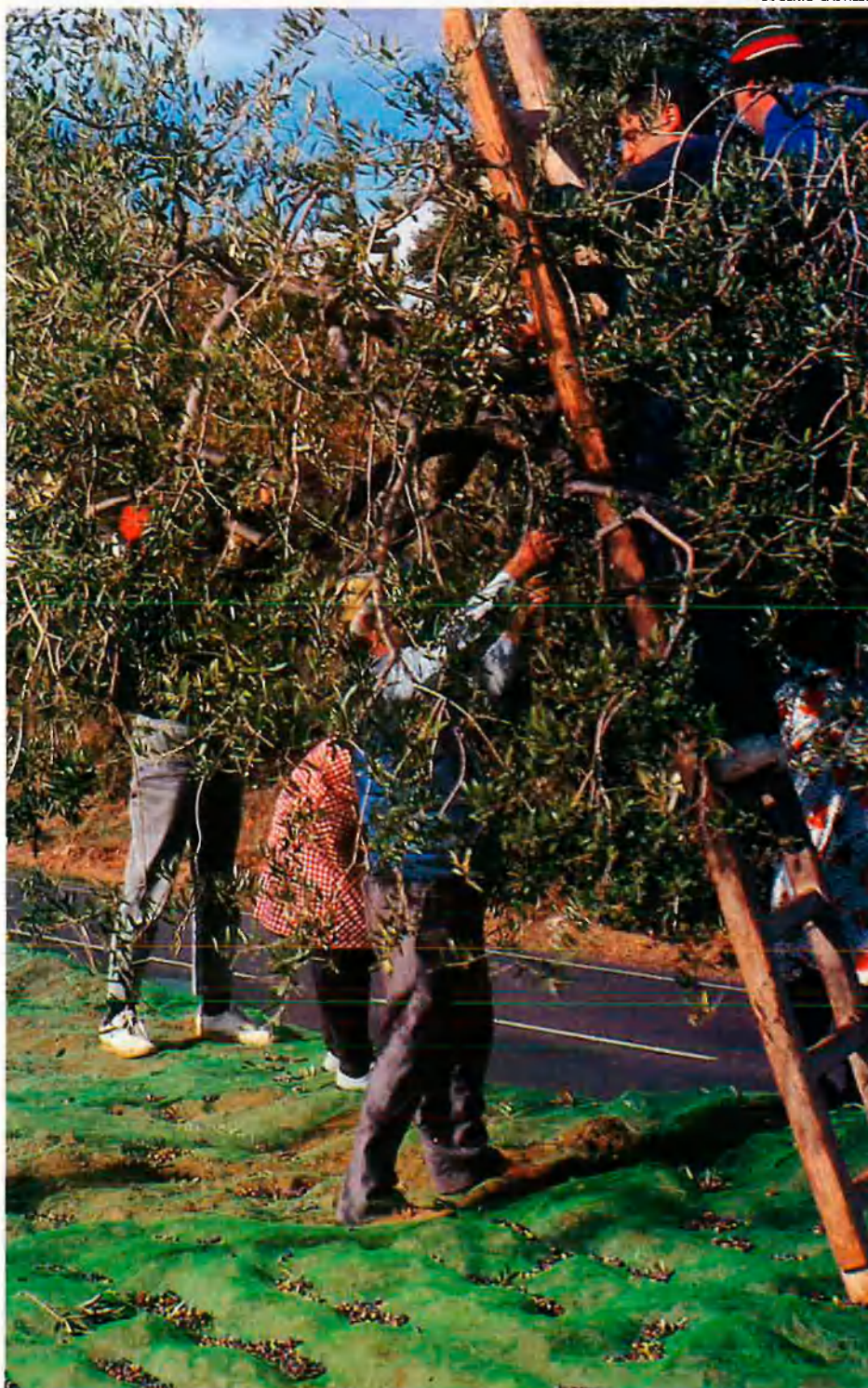

El petits productors ja han begut oli

EUGENIO CASTILLO

L'estat espanyol ha aconseguit que les ajudes europees al sector de l'oli es donin a la producció i no pas a l'arbre. Però la producció dels pagesos catalans, valencians i mallorquins és petita: en conseqüència, un pagès català podria cobrar la meitat que un de Jaén.

Les zones productores d'oli dels Països Catalans —des de les Garrigues fins l'Alcoià, passant per la zona de Sóller, a Mallorca— tenen un punt en comú: una producció molt limitada en comparació amb la d'algunes zones productores espanyoles, com ara Andalusia, i, concretament, la província de Jaén, d'on surt la meitat de l'oli de l'estat. A més, coincideix que en les zones amb una producció més baixa per hectàrea és on es produeixen els olis de més qualitat. És el cas de la comarca de les Garrigues, on es fa l'oli verge extra de més anomenada, el Maestrat o la zona de l'Alcoià i el Comtat. Resulta també que aquestes zones són les que, històricament, tenen l'olivera de primer cultiu i on, a més, aquest arbre és difícilment substituïble per cap altre. I una dada imprescindible: tot i que l'oli només és el 2% de la producció final agrària del Principat, també representa el 26% del Producte Interior Brut (PIB) d'algunes comarques,

com ara la de les Garrigues, que n'és la segona amb una renda per càpita més baixa. I la situació és equivalent a les comarques olivereres del País Valencià.

En aquest context, la reforma de l'Organització Comuna del Mercat (OCM) de l'oli, que prepara el comissari europeu d'Agricultura Franz Fischler, pot ser molt perjudicial, especialment per a aquestes zones de baixa producció. Fischler, que molt probablement presentarà la seva proposta de reforma de l'OCM de l'oli el dia 18 de març, ha desestimat la seva primera intenció de subvencionar la producció d'oli amb ajudes a l'arbre. Pressionat pel Ministeri d'Agricultura espanyol que dirigeix Loyola de Palacio, Fischler optarà per subvencionar la producció real. El ministeri va trobar el suport de tot el sector de l'oli per aturar l'ajuda a l'arbre. Fins i tot sindicats agrícoles com Unió de Pagesos (UP) van abonar-la perquè aquesta subvenció fomentaria la passivitat, pel fet de no incentivar la producció d'oli, car permetria de cobrar pel sol fet de tenir oliveres.

Però l'ajuda a la producció també pot perjudicar els oliverers. Segons el president de la Denominació d'Origen les Garrigues, Joan Segura, "la província de Jaén es pot quedar amb el 60% de les ajudes que vinguin d'Europa, perquè ells produeixen més de la meitat de l'oli de l'estat". Aquest tipus d'ajudes pot fer que un pagès de Jaén cobri el doble que un de la comarca de les Garrigues o un del Maestrat, i això no és comprensible. Segura explica que, pel tipus d'arbre, la climatologia i algunes altres raons externes, "un pagès bo de les Garrigues aconseguirà entre 30 i 40 quilos per arbre, mentre que un pagès bo d'Andalusia en traurà més de 70". Amb això, l'oli de les Garrigues resulta més costós, tant més que les olives —com que són arbequines— s'han de collir manualment, i aconseguir un oli verge extra també necessita una inversió més forta en els processos d'elaboració.

El coordinador del sector de vegetals de la Unió de Pagesos, Jo-

an Cercós, reconeix que aquesta situació es pot donar, però diu que s'haurà de veure com es distribueix l'ajuda a l'estat espanyol, un cop aprovada la reforma. Cercós es mostra confiat: "Si nosaltres ens hem adaptat al criteri de producció que demanaven els andalusos, a l'hora de redistribuir les ajudes, el conseller andalús d'Agricultura, Paulino Plata, o el ministeri, ens hauran de tenir en compte".

El cas del País Valencià i les Illes és semblant. En tots dos llocs, la producció mitjana és molt més baixa que no pas a Jaén. Ramon Mampel, de la Unió de Llauradors del País Valencià, reconeix el fet i diu que calen ajudes addicionals a les oliveres de baixa producció. I Josep Olivé, membre d'Unió de Pagesos i de la Cooperativa agrícola de Sòller, també reconeix que els hauria convingut més l'ajuda a l'arbre, però que van ser solidaris amb l'estat i la Conselleria d'Agricul-

tura balear va donar suport a la iniciativa del ministeri en favor de les ajudes a la producció.

Segons el cap de servei d'Agricultura del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP) de la Generalitat de Catalunya, Ramon Lletjos, per compensar aquest greuge, la reforma de l'OCM hauria d'incloure criteris de qualitat i ajudes a les zones amb menys recursos hídrics. D'aquesta forma, els oleicultors de comarques com ara les Garrigues, podrien rebre més diners en concepte de la qualitat de l'oli que produeixen o pel fet de ser una zona de secà rigorós. Segons Lletjos, el Ministeri d'Agricultura s'ha mostrat favorable a incloure aquests matisos en la reforma de l'OCM. Concretament, Lletjos veu amb un cert optimisme la possibilitat que la reforma inclogui la qüestió de la qualitat, però és més escèptic sobre la qüestió de les zones deprimides.

Negociació difícil. El comissari Franz Fischler ha avançat una sèrie de xifres que no satisfan ningú dins el sector de l'oli. Segons que ha anunciat, la Unió Europea podria finançar amb ajuts un total de 1.562.400 tones anuals d'oli. És el que se'n diu Quantitat Màxima Garantida (QMG): és el màxim d'oli que es pot produir a Europa per rebre ajudes. Si una zona l'excedeix, se li apliquen penalitzacions directament proporcionals al límit sobrepassat.

Dins aquesta QMG, estat espanyol pot produir 625.000 tones d'oli, una xifra molt baixa, si comptem que en l'última campanya la producció va ser de 964.000 tones. La resposta ha estat la indignació del ministeri, de conselleries, sindicats i organitzacions agràries. A més a més, els altres països productors, com ara Itàlia i Grècia, n'han sortit afavorits, perquè hom els permet uns produccions molt altes que, per tant, mai no seran penalitzades. Així, l'ajuda per quilo d'oli, segons la proposta de Fischler, serà de 149 ptes/kg a l'estat espanyol i de 258 ptes/kg a Itàlia.

Les Borges Blanques vol el Centre Català de l'Oli

Les Borges Blanques, capital de les Garrigues, es va mobilitzar quan, fa uns mesos, un butlletí informatiu de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries anunciava la creació d'un Centre Català de l'Oli situat a Reus. La comarca de les Garrigues, que s'atribueix la paternitat del millor oli del món, basa en aquest producte el 26% del seu Producte Interior Brut (PIB). Una dada molt respectable si tenim en compte que el 34% de la població (19.000 habitants) es dedica a l'agricultura i que la comarca ocupa el segon lloc per la cua en la taula de rendes per càpita de Catalunya. És per això que els responsables de l'Ateneu Popular Garriguenc de les Borges es van mobilitzar en veure la notícia sobre el Centre Català de l'Oli (CCO). Segons un representant de l'Ateneu, si el CCO va a les Borges ajudarà a reequilibrar territorialment el país, pel fet de situar-lo en una comarca deprimida, però històricament lligada a l'oli. Els membres de l'Ateneu Popular ja han recollit 4.000 signatures demanant que el CCO vagi a parar a les Borges, però hauran de compensar d'alguna manera les pressions i ofertes que vénen de Reus. Sembla que en aquesta ciutat la Conselleria podria disposar d'un local, el Mas Bové, que antigament havia ocupat l'IRTA, que després va abandonar per anar a l'Institut Català del Vi, al Penedès. A més, la capital del Baix Camp és seu d'Olis de Catalunya, una empresa participada per la Generalitat, que s'encarrega de promoure els olis catalans amb vista a facilitar-ne l'exportació.

La capital del Baix Camp queda a prop de l'altra denominació d'origen d'oli català, Siurana, i és seu de grans marques comercialitzadores, entre les quals hi ha Borges, SA. Això, segons l'Ateneu Garriguenc, no hauria de ser

cap raó en favor de Reus: "Aquí hi ha la producció i a Reus la comercialització; per tant, ells ja en treuen un valor afegit".

L'entitat que promou la Conselleria d'Agricultura tindrà entre les seves funcions la de treballar en la formació i reciclatge dels coneixements, en la recerca i desenvolupament tecnològic, en el control de qualitat i en la promoció i divulgació dels olis catalans per fomentar-ne el consum.

En aquest sentit, l'Ajuntament de les Borges i la Universitat de Lleida, que defensen les Borges com a seu del CCO, han pres la iniciativa. El dia 16 de març totes dues institucions i la Denominació d'Origen les Garrigues signen un conveni per fer un estudi analític sobre el sector de l'oli a les Garrigues, tant des del punt de vista econòmic i social, com sobre les seves expectatives de futur.

L'alcalde de les Borges Blanques, Miquel Àngel Estradé, explica que el conveni té per objectiu de promoure la recerca sobre la comarca catalana que més oli verge extra produeix. Estradé creu que hom vol situar el CCO a Reus perquè en

aquesta ciutat hi ha un *lobby* econòmic-empresarial i polític que pressiona, però al Baix Camp "no hi ha la identificació de la comarca amb el producte, com passa aquí". Estradé afirma que emplaçar el CCO fora de les Garrigues seria "una desconsideració molt greu envers la comarca". Estradé ha demanat una entrevista amb el director de l'IRTA per parlar-ne, però encara no s'han trobat: "Com més dies passen, més por tenim que algú no hagi adquirit compromisos".

Fonts de la Conselleria d'Agricultura han manifestat a EL TEMPS que l'emplaçament del Centre encara no s'ha decidit. À. M.

Segons Joan Cercós (UP), aquesta proposta vol dividir els estats productors d'oli per continuar la política d'afavorir els productes continentals i perjudicar els mediterranis. Amb aquest objectiu, Fischler afavoreix Itàlia perquè es desentengui de les reivindicacions comunes dels països mediterranis.

Ramon Lletjós, per la seva banda, creu que l'estat espanyol necessita, pel cap més baix, una ajuda per a 750.000 tones d'oli, si bé n'hauria de rebre per 800.000 a 850.000 tones. Lletjós creu que la tàctica de Fischler d'afavorir Itàlia obligarà l'estat a buscar el suport dels països no productors d'oli, com Alemanya o la Gran Bretanya, que veuen clar que no es pot fer una reforma d'OCM contra el màxim productor de la Unió.

Ara bé, Ramon Mampel recorda que l'Europa continental està molt interessada a augmentar el consum de greixos animals, un producte del qual els països del nord tenen enormes excedents.

S'espera també que la proposta de Fischler no oblidí algunes altres reivindicacions bàsiques del sector de l'oli als Països Catalans, com són la prohibició de barrejar oli d'oliva amb olis d'una altra mena, com ara de soja o de girasol. Segons Ramon Lletjós, a-

EUGENIO CASTILLO

quest punt és tan important com el de les ajudes a la producció, perquè podria fer que olis barrejats es venguessin com oli d'oliva. Tant Lletjós com Ramon Mampel (UL) també assenyalen que serà negativa la desaparició del preu d'intervenció. Aquest sistema, que Fischler vol eliminar, permet de retirar oli en una temporada determinada, si el mercat se'n troba saturat.

Joan Cercós també critica la possibilitat que Fischler prohibeixi de plantar més oliveres, en un moment en què se'n planten a l'Argentina, a Austràlia, i quan els EUA es preparen per augmentar-ne la producció.

Totes aquestes possibilitats faran que la proposta de Fischler rebi moltes esmenes que encara n'han d'endarrerir la reforma definitiva durant uns mesos. Tot plegat palesa, així mateix, un futur incert per al sector, atès que aquests ajuts no poden perpetuar-se gaire més enllà de l'any 2000 o 2001. D'aquí a tres anys, el sector oliverer ha de trobar els canals de comercialització adequats, si no vol trobar-se a la mercè de les dues multinacionals que ara mateix controlen un 75% del sector: Ferrucci, d'Itàlia, i Unilever, dels Països Baixos.

Àlex Milian

Teatres
DE LA GENERALITAT VALENCIANA

TEATRE PRINCIPAL
DEL 25 DE MARZO AL 12 DE ABRIL

WEST
SIDE
STORY

Producció

FOCUS

Derechos cedidos por MTI, Music Theatre International

TEATRE RIATO

DEL 26 AL 29 DE MARZO

BALLET ESPAÑOL
JULIA GRECOS

EMOCIONES FLAMENCAS

Puesta en escena: ANTONIO DIAZ ZAMORA
Coreografía y dirección: JULIA GRECOS

SALA MORATIN

DEL 17 DE MARZO AL 5 DE ABRIL

IMPRESIS PRESENTA

ZAPPING

de
SANTIAGO SANCHEZ
y MICHEL LOPEZ
con CARLES MONTOLIU
y CARLES CASTILLO

PRODUCCION

COM

VENTA DE ENTRADAS TAQUILLAS DE LOS TEATROS Y

Servicio Entrada
BANCAJA

LLÁMENOS
399 55 77
De lunes a sábado de 9 a 20h.

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIO I CIENCIA
BANCAJA GENERALITAT VALENCIANA

DIFUSIÓ DE
VALENCIA